

@20A ༄། རྒྱ་གར་སྐད་དུ། ཡུག་ཏི་ཤུལ་གྱི་རི་གྲོ་མ། བོད་སྐད་དུ། རིགས་པ་དུག་ཅུ་པ་འི་ཚིག་ལེ་ཅུར་བྱས་པ་ཞེས་བྲ་བ། འཇམ་དཔལ་གཞོན་ཅུར་བྱར་པ་ལ་ཕྱག་འཆལ་
ལོ། རྒྱ་གར་གི་སྐད་འཇིག་པ་དག་ རྒྱལ་འདི་ཡིས་ནི་སྤངས་བྱར་པ། རྟེན་ཅིང་འབྱུང་བ་

གསུངས་པ་ཡི། བྱུང་དབང་དེ་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། རྒྱ་གར་གིས་སློབ་གྲོས་ཡོད་མེད་ལས། རྣམ་པར་འདས་ཤིང་མི་གནས་པ། རྟེན་ཅིང་གིས་ནི་རྟེན་གྱི་དོན། རྩལ་མོ་དམིགས་མེད་རྣམ་
པར་རྟོགས། རྟེན་ཅིང་གིས་རྟེན་ཅིང་འབྱུང་བའི་གནས། མེད་ཉིད་རྣམ་པར་བརྒྱུག་ཟིན་གྱིས། རིགས་

པ་འི་གང་གིས་ཡོད་ཉིད་དང་། བརྒྱུག་པར་འབྱུང་བ་མཉན་པར་གྱིས། རི་ལྟར་བྱིས་པས་རྣམ་བཟགས་བཞིན། རྟེན་ཅིང་པོ་གལ་ཏེ་བདེན་འབྱུང་ན། རྟེན་ཅིང་མེད་པས་རྣམ་ཐར་
དུ། རྒྱ་གར་གིས་མི་འདོད་རྒྱ་ཅི་ཞིག་ ཡོད་པས་རྣམ་པར་མི་བྲོལ་ཏེ། མེད་པས་སྤྲིད་པ་འདི་ལས་མིན།

དངོས་དང་དངོས་མེད་ཡོངས་ཤེས་པས། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་རྣམ་པར་བྲོལ། རྟེན་ཅིང་མ་མཐོང་འཇིག་རྟེན་དང་། རྩུ་ངན་འདས་པར་རྫོམ་སེམས་ཏེ། རྟེན་ཅིང་གཟིགས་རྣམས་འཇིག་རྟེན་
དང་། རྩུ་ངན་འདས་པར་རྫོམ་སེམས་མེད། སྤྲིད་པ་དང་ནི་རྩུ་ངན་འདས། རྟེན་ཅིང་པོ་འདི་ནི་ཡོད་མ་

ཡིན། །སྲིད་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཉིད། །མྱ་ངན་འདས་ཤེས་བྱ་བར་བརྗོད། །དངོས་པོ་བྱུང་བ་ཞིག་པ་ལ། །ཇི་ལྟར་འགོག་པར་བརྟགས་པ་བཞིན། །དེ་བཞིན་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་
ཀྱང་། །སྒྲུ་མ་བྱས་ལྟའི་འགོག་པ་བཞིད། །རྣམ་པར་འཇིག་པས་འགོག་འགྱུར་གྱི། །འདུས་བྱས་ཡོངས་

སུ་ཤེས་པས་མིན། །དེ་ནི་སྤུ་ལ་མངོན་སུམ་འགྱུར། །ཞིག་ཤེས་པ་དེར་ཇི་ལྟར་འགྱུར། །གལ་ཏེ་ཕུང་པོ་མ་འགགས་ན། །ཉོན་མོངས་ཟད་ཀྱང་འདས་མི་འགྱུར། །གང་ཆོ་འདིར་ནི་
འགགས་གྱུར་པ། །དེ་ཡི་ཆོ་ན་གྲོལ་བར་འགྱུར། །མ་རིག་རྒྱེན་གྱིས་བྱུང་བ་ལ། །ཡང་དག་ཡི་ཤེས་

གྱིས་གཟིགས་ནས། །སྤྱི་བ་དང་ནི་འགགས་པ་འང་རུང་། །འགའ་ཡང་དམིགས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ཉིད་མཐོང་ཆོས་མྱ་ངན་འདས། །འདས་ཤིང་བྱ་བ་བྱས་པ་འང་ཡིན། །གལ་ཏེ་ཆོས་
ཤེས་མཆུག་ཐོགས་སུ། །འདི་ལ་བྱེ་བྲག་ཡོད་ན་ནི། །དངོས་པོ་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བ་ལའང་། །གང་

@21A ༄༅། །གིས་སྤྱི་བར་རྣམ་བརྟགས་པ། །རྣམ་པར་མི་མཁས་དེ་ཡི་ནི། །རྒྱེན་ལས་བྱུང་བའི་དོན་མ་མཐོང་། །ཉོན་མོངས་ཟད་པའི་དགོ་སྤོང་གི། །གལ་ཏེ་འཁོར་བ་རྣམ་ལྟོག་
ན། །ཅི་ཕྱིར་རྗོགས་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས། །དེ་ཡི་རྩོམ་པ་རྣམ་མི་བཤད། །རྩོམ་པ་ཡོད་

ན་ངེས་པར་ཡང་། །ལྷ་བར་འགྱུར་བ་ཡོངས་སུ་འཛིན། །རྟིན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་གང་། །དེ་ལ་སྟོན་དང་ཐ་མ་ཅི། །སྟོན་སྐྱེ་བ་ནི་ཇི་ལྟར་ན། །སྤྱི་ནས་སྤྱར་ཡང་བསྟོན་པར་
འགྱུར། །སྟོན་དང་སྤྱི་མའི་མཐའ་བུལ་བ། །འགྲོ་བ་སྤྱུ་མ་བཞིན་དུ་སྤྱང་། །གང་ཆོ་སྤྱུ་མ་འབྱུང་ཞེས། །

གང་ཆོ་འཇིག་པར་འགྱུར་སྟུང་དུ། །སྤྱུ་མ་ཤེས་པ་དེར་མི་སྟོངས། །སྤྱུ་མ་མི་ཤེས་ཡོངས་སུ་སྟེད། །སྟིད་པ་སྟིག་རྒྱ་སྤྱུ་འབྱུང་བར། །སྟོ་ཡིས་མཐོང་བར་གྱུར་བ་ནི། །སྟོན་གྱི་མཐའ་འམ་སྤྱི་
མའི་མཐའ། །ལྷ་བས་ཡོངས་སུ་སྤྲད་མི་འགྱུར། །གང་དག་གིས་ནི་འདུས་བྲས་ལ། །སྟེ་

དང་འཇིག་པ་རྣམ་བཟགས་པ། །དེ་དག་རྟིན་འབྱུང་འཁོར་ལོ་ཡིས། །འཁོར་ལོའི་འགྲོ་བ་རྣམ་མི་རྟོག་ །དེ་དང་དེ་བརྟིན་གང་འབྱུང་དེ། །རང་གི་དངོས་པོར་སྐྱེས་མ་ཡིན། །རང་གི་དངོས་
པོ་གང་མ་སྐྱེས། །དེ་ནི་སྟེ་ཞེས་ཇི་ལྟར་བྱ། །རྒྱ་ཟད་ཉིད་ལས་ཞི་བ་ནི། །ཟད་ཅེས་བྱ་བར་རྟོག་པ་སྟེ། །

རང་བཞིན་གྱིས་ནི་གང་མ་ཟད། །དེ་ཡི་ཟད་ཅེས་ཇི་ལྟར་བརྟོད། །དེ་ལྟར་ཅི་ཡང་སྐྱེ་བ་མེད། །ཅི་ཡང་འགག་པར་མི་འགྱུར་རོ། །སྟེ་བ་དང་ནི་འཇིག་པའི་ལས། །དགོས་པའི་དོན་དུ་བསྟན་
པ་རོ། །སྟེ་བ་ཤེས་པས་འཇིག་པ་ཤེས། །འཇིག་པ་ཤེས་པས་མི་རྟག་ཤེས། །མི་རྟག་ཉིད་ལ་འཇུག་ཤེས་

པས། །དམ་པའི་ཚེས་གྲང་རྟོག་པར་གྱུར། །གང་དག་རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་བ། །སྦྱི་དང་འཇིག་པ་རྣམས་སྤངས་པར། །ཤེས་པར་གྱུར་པ་དེ་དག་ནི། །ལྟར་གྱུར་སྤིད་པའི་རྒྱ་མཚོ་
བརྒྱལ། །སོ་སོའི་སྦྱོ་བོ་དངོས་བདག་ཅན། །ཡོད་དང་མེད་པར་ཕྱིན་ཅི་ལོག། །ཉེས་པས་ཉོན་མོངས་དབང་གྱུར་རྣམས། །

རང་གི་སེམས་ཀྱིས་བསྟུས་པར་འགྱུར། །དངོས་ལ་མཁའས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི། །དངོས་པོ་མི་རྟག་བསྟུ་བའི་ཚེས། །གསོག་དང་སྦྱོང་པ་བདག་མེད་པ། །རྣམ་པར་དབེན་ཞེས་བྱ་བར་
མཐོང་། །གནས་མེད་དམིགས་པ་ཡོད་མ་ཡིན། །རྩ་བ་མེད་ཅིང་གནས་པ་མེད། །མ་རིག་རྒྱ་ལས་ཤིན་དུ་བྱུང་། །

@21B ཐོག་མ་དབུས་མཐའ་རྣམ་པར་སྤངས། །རྒྱ་ཤིང་བཞིན་དུ་སྦྱིང་པོ་མེད། །དྲི་ཟའི་གྲོང་བྱིར་འདྲ་བ་སྟེ། །མོངས་པའི་གྲོང་བྱིར་མི་བཟད་པའི། །འགྲོ་བ་སྦྱུ་མ་བཞིན་དུ་སྤྲང་། །ཚངས་
སོགས་འཇིག་རྟོན་འདི་ལ་ནི། །བདེན་པར་རབ་དུ་གང་སྤྲང་བ། །དེ་ནི་འཕགས་ལ་བརྟུན་ཞེས་གསུངས། །

འདི་ལས་གཞན་ལྟ་ཅི་ཞིག་ལུས། །འཇིག་རྟོན་མ་རིག་སྤོངས་གྱུར་པ། །སྤིད་པ་རྒྱན་གྱིས་རྗེས་འབྲང་དང་། །མཁའས་པ་སྤིད་པ་དང་བུལ་བ། །དགོ་བ་རྣམས་ལྟ་ག་ལ་མཉམ། །དེ་ཉིད་
ཚོལ་ལ་ཐོག་མར་ནི། །ཐམས་ཅད་ཡོད་ཅེས་བརྗོད་པར་བྱ། །དོན་རྣམས་རྟོགས་ཤིང་ཆགས་མེད་

ལ། །སྤྱིས་ནི་རྣམ་པར་དབན་པ་འོ། །རྣམ་པར་དབེན་དོན་མི་ཤེས་ལ། །ཐོས་པ་ཙམ་ལ་འཇུག་བྱེད་ཅིང་། །གང་དག་བསོད་ནམས་མི་བྱེད་པ། །སྤྱིས་བྱ་ཐ་ཤལ་དེ་དག་བརྒྱག་ །ལས་རྣམས་
འབྲས་བྱ་བཅས་ཉིད་དང་། །འགྲོ་བ་དག་ཀྱང་ཡང་དག་བཤད། །དེ་ཡི་རང་བཞིན་ཡོངས་

ཤེས་དང་། །སྤྱི་བ་མེད་པ་དག་ཀྱང་བསྟན། །དགོས་པའི་དབང་གིས་རྒྱལ་བ་རྣམས། །ང་དང་ང་ཡི་ཞེས་གསུངས་ལྟར། །ཡུང་པོ་ཁམས་དང་སྤྱི་མཆེད་རྣམས། །དེ་བཞིན་དགོས་པའི་
དབང་གིས་གསུངས། །འབྱུང་བ་ཆེ་ལ་སོགས་བཤད་པ། །རྣམ་པར་ཤེས་སུ་ཡང་དག་འདུ། །

དེ་ཤེས་པས་ནི་འབྲལ་འགྱུར་ན། །ལོག་པར་རྣམ་བཟགས་མ་ཡིན་ནམ། །མྱ་ངན་འདས་པ་བདེན་གཅིག་ཡུར། །རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་གང་གསུངས་པ། །དེ་ཆོ་ལྷག་མ་ལོག་མིན་
ཞེས། །མཁས་པ་སུ་ཞིག་རྟོག་པར་བྱེད། །ཇི་སྲིད་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་གཡོ་བ། །དེ་སྲིད་བདུད་

ཀྱི་སྲོད་ཡུལ་དེ། །དེ་ལྟ་ཡིན་ན་འདི་ལ་ནི། །ཉེས་པ་མེད་པར་ཅིས་མི་འཐད། །འཇིག་རྟེན་མ་རིག་རྒྱེན་ཅན་དུ། །གང་སྤྱིར་སངས་རྒྱས་རྣམས་གསུངས་པ། །འདི་ཡི་སྤྱིར་ན་འཇིག་རྟེན་
འདི། །རྣམ་རྟོག་ཡིན་ཞེས་ཅིས་མི་འཐད། །མ་རིག་འགགས་པར་གྱུར་པ་ན། །གང་ཞིག་

འགག་པར་འབྱུང་བ་དེ། །མི་ཤེས་པ་ལས་ཀྱན་བརྟགས་པར། །ཇི་ལྟ་བུར་ན་གསལ་མི་འབྱུང་། །གང་ཞིག་རྒྱ་དང་བཅས་འབྱུང་ཞིང་། །རྒྱུ་མེད་པར་ནི་གནས་པ་མེད། །རྒྱུ་མེད་ཕྱིར་
ཡང་འཇིག་འབྱུང་བ། །དེ་ནི་ཡོད་ཅེས་ཇི་ལྟར་རྟོགས། །གལ་ཏེ་ཡོད་པར་སྒྲིབ་རྣམས། །

@22A ༄༄༅། །དངོས་མཆོག་ཞེན་ནས་གནས་པ་ནི། །ལམ་དེ་ཉིད་ལ་གནས་པ་སྟེ། །དེ་ལ་ངོ་མཚར་ཅུང་ཟད་མེད། །སངས་རྒྱས་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་ནི། །ཀྱན་ལ་མི་རྟག་སྒྲིབ་
རྣམས། །ཚེད་པས་དངོས་རྣམས་མཆོག་བཟུང་བས། །གནས་པ་གང་ཡིན་དེ་སྤྲད་དོ། །འདི་

འམ་དེའོ་ཞེས་གང་དུ། །རྣམ་པར་དཔུང་ནས་མི་དམིགས་ན། །ཚེད་པ་འདི་འམ་དེ་བདེན་ཞེས། །མཁས་པ་སུ་ཞིག་སྒྲིབ་བར་འབྱུང་། །དེ་དག་གིས་ནི་མ་བརྟེན་པར། །བདག་གམ་འཇིག་
རྟེན་མངོན་ཞེན་པ། །དེ་དག་གྱེ་མ་རྟག་མི་རྟག་ལ་སོགས་ལྟ་བུས་འཕྲོགས་པ་ཡིན། །གང་དག་

བརྟེན་ནས་དངོས་པོ་རྣམས། །དེ་ཉིད་དུ་ནི་གྲུབ་འདོད་པ། །དེ་དག་ལ་ཡང་རྟགས་ལྟོགས་སྒྲུལ། །དེ་དག་ཇི་ལྟར་འབྱུང་མི་འབྱུང་། །གང་དག་བརྟེན་ནས་དངོས་པོ་རྣམས། །རྒྱ་ཡི་རྒྱ་བ་ལྟ་
བུར་ནི། །ཡང་དག་མ་ཡིན་ལོག་མིན་པར། །འདོད་པ་དེ་དག་ལྟས་མི་འཕྲོགས། །དངོས་པོར་ཁས་

ལེན་ཡོད་ན་ནི། །འདོད་ཆགས་ཞེས་པ་འབྱུང་བ་ཡི། །ལྟ་བ་མི་བཟད་མ་རུངས་འབྱུང་། །དེ་ལས་བྱུང་བའི་སྒྲིབ་པར་འགྱུར། །དེ་ནི་ལྟ་བ་ཀྱན་གྱི་རྒྱ། །དེ་མེད་ཉོན་མོངས་མི་སྐྱེ་སྟེ། །དེ་
ཕྱིར་དེ་ནི་ཡོངས་ཤེས་ན། །ལྟ་དང་ཉོན་མོངས་ཡོངས་སུ་འབྱུང་། །དངོས་པོར་ཁས་ལེན་ཡོད་ན་

ནི། །གང་གིས་དེ་ཤེས་འབྱུར་སྒྲུལ་ན། །བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་མཐོང་བ་དེ། །བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་མ་སྐྱེས་པས། །དེ་ཉིད་མཁྱེན་པ་མཆོག་གིས་གསུངས། །ལོག་པའི་ཤེས་པ་ཟིལ་གཞོན་
པ། །བདེན་པ་མིན་ལ་བདེན་རྒྱུན་པའི། །ཡོངས་སུ་འཛིན་དང་རྩོད་སྒྲོགས་ཀྱི། །རིམ་པ་

ཆགས་ལས་འབྱུང་བར་འགྱུར། །ཆེ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་དེ་དག་རྣམས་ལ་སྒྲོགས་མེད་རྩོད་པ་མེད། །གང་རྣམས་ལ་ནི་སྒྲོགས་མེད་པ། །དེ་ལ་གཞན་སྒྲོགས་ག་ལ་ཡོད། །གང་ཡང་རུང་
བའི་གནས་རྟོད་ནས། །ཉོན་མོངས་སྤྱལ་གདུག་གཡོ་ཅན་གྱིས། །ཟིན་པར་འབྱུར་ཏེ་གང་གི་

སེམས། །གནས་མེད་དེ་དག་ཟིན་མི་འབྱུར། །གནས་བཅས་སེམས་དང་ལྡན་རྣམས་ལ། །ཉོན་མོངས་དུག་ཆེན་ཅིས་མི་འབྱུར། །ཉོན་མོངས་སྤྱལ་གྱིས་ཟིན་པར་འབྱུར། །བྱིས་པ་བདེན་
པར་འདུ་ཤེས་པས། །གཟུགས་བརྟན་ལ་ནི་ཆགས་པ་བཞིན། །དེ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་རྟོགས་

@22B པའི་ཕྱིར། །ཡུལ་གྱི་གཟེབ་ལ་ཐོགས་པར་འགྱུར། །བདག་ཉིད་ཆེ་རྣམས་དངོས་པོ་དག །གཟུགས་བརྟན་ལྟ་བུར་ཡི་ཤེས་ཀྱི། །མིག་གིས་མཐོང་ནས་ཡུལ་ཞེས་ནི། །བྱ་བའི་འདམ་
ལ་མི་ཐོགས་སོ། །བྱིས་པ་རྣམས་ནི་གཟུགས་ལ་ཆགས། །བར་མ་དག་ནི་ཆགས་

བྲལ་འགྱུར། །གཟུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཤེས་པ་ཡི། །སློ་མཆོག་ལྡན་པ་རྣམ་པར་གྲོལ། །སྤྱག་སྦྲུལ་པ་ལས་ཆགས་པར་འགྱུར། །དེ་ལས་བསྐྱོག་པས་འདོད་ཆགས་བྲལ། །སྦྱ་མའི་སྦྱིས་བྱ་
ལྟར་དབེན་པར། །མཐོང་ནས་སྤྱ་ངན་འདའ་བར་འགྱུར། །འོག་པའི་ཤེས་པས་

མངོན་གདུང་བའི། །ཉོན་མོངས་སྦྱོན་རྣམས་གང་ཡིན་དེ། །དངོས་དང་དངོས་མེད་རྣམ་ཉོག་པ། །དོན་ཤེས་འགྱུར་ལ་མི་འབྱུང་ངོ། །གནས་ཡོད་ན་ནི་འདོད་ཆགས་དང་། །འདོད་ཆགས་
བྲལ་བར་འགྱུར་ཞིག་ན། །གནས་མེད་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་རྣམས། །ཆགས་པ་མེད་

ཅིང་ཆགས་བྲལ་མིན། །གང་དག་རྣམ་པར་དབེན་སྦྲུལ་དུ། །གཡོ་བའི་ཡིད་ཀྱང་མི་གཡོ་བ། །ཉོན་མོངས་སྦྱུལ་གྱིས་དཀྱགས་བྱུར་པ། །མི་ཟད་སྤིད་པའི་རྒྱ་མཆོ་བཀལ། །དག་བ་འདི་
ཡིས་སྦྱོ་བོ་ཀུན། །བསོད་ནམས་ཡི་ཤེས་ཆོགས་བསགས་ཏེ། །བསོད་ནམས་ཡི་ཤེས་ལས་

བྱུང་བའི། །དམ་པ་གཉིས་ནི་ཐོབ་པར་ཤོག། །རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་ཆོག་ལེན་པ་བྱས་པ་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་སྐུ་སྐྱབ་ཀྱི་ཞལ་སྤྲུལ་མཛད་པ་ཚྲོགས་སོ།། །།རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་
སྤྱ་ཏི་ཏ་ཤྲིའི་ཞལ་སྤྲུལ་དང་། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་པ་ཚབ་ཉི་མ་གྲགས་ཀྱིས་བཅོས་ཏི་

གཏན་ལ་ཕབ་པའོ།།